ПЕРШИЙ ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-584

05.06.2020

Державне бюро розслідувань

Надсилаємо адресований Державному бюро розслідувань депутатський запит народного депутата України Соболєва С. В., оголошений на засіданні Верховної Ради України 5 червня 2020 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 9 арк. у 1 прим.

Руслан СТЕФАНЧУК

584

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ
СОБОЛЄВ СЕРГІЙ ВЛАДИСЛАВОВИЧ

01008, м. Київ, вул. Грушевського, б.5, Верховна Рада України, e-mail: soboliev@rada.gov.ua

"3" березня 2020 р.
№ 137/20

Генеральному прокурору
РЯБОШАПЦІ Р.Г.

01011, м. Київ, вул. Різницька, 13/15

Т.в.о. директора
Державного бюро розслідувань
ВЕНЕДІКТОВІЙ І.В.

01032, м. Київ, вул. Симона Петлюри, 15

Про розслідування фактів знищення частини доказової бази матеріалів кримінальних проваджень, щодо діяльності організованого злочинного угрупування Запорізького кримінального «смотрящего» (зокрема під час перебування на посаді Генерального прокурора ЛУЦЕНКА Ю.В.), та притягнення до відповідальності суддів, прокурорів та слідчих, за рішенням яких було звільнено з під варти на початку 2014 року та які протиправно втручались у хід слідства та у процес судового розгляду

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

Шановні Руслане Георгійовичу та Ірино Валентинівно!

16 лютого 2020 року співробітники Національної поліції України затримали який з 2014 року перебував у розшуку, у тому числі міжнародному.

За часів Януковича запорізькі бізнесмени та представники громадськості неодноразово заявляли про факти тиску та здирництво з боку Його також називали «наглядачем» («смотрящим») за Запорізьким краєм та керівником організованого злочинного угрупування яке

тривалий час тероризувало місцевих громадських активістів, підприємців, депутатів місцевих рад, малий та середній бізнес, займаючись здирництвом, розкраданням бюджетних коштів, а також державної та комунальної власності.

Відповідно до офіційного повідомлення на сайті Національної поліції України від 16.02.2020 під назвою ***«Оперативники Нацполіції затримали лідера злочинної організації, яка займалася вимаганням грошей у підприємців»*** (https://www.npu.gov.ua/news/majnovi-zlochini/operativniki-naczpolicziji-zatrimali-lidera-zlochinnoji-organizacziji-yaka-zajmalasya-vimagannyam-groshej-u-pidprtjemcziv/?fbclid=IwAR1eIcVhHCuR_alhrBorzagCXU_E6XKw_yNiuUCd8dqIkA3yaVfV7_oUAaw), затриманому наразі *«інкримінують вчинення злочинів, передбачених ч. 1 ст. 255 (Створення злочинної організації), ч. 3 ст. 27, ч. 4 ст. 28, ч. 5 ст. 191 (Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем), ч. 3 ст. 27, ч. 4 ст. 28, ч. 3 ст. 209 (Легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом) Кримінального кодексу України.*

Крім того, затриманого підозрюють у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених частинами 2 та 4 ст. 189 (Вимагання), ч. 1 ст. 263-1 (Незаконне виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї...) та ч. 1 ст.263 (Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами) Кримінального кодексу України».

17.02.2020 року Заводський районний суд м.Запоріжжя ухвалив рішення про взяття під варту на 60 діб без права внесення застави.

Між тим, до мене звернулись представники запорізької громадськості та правозахисники дуже стурбовані ситуацією, що сталась з доказовою базою, зібраною під час розслідування «справи

Так, після першого затримання у 2013 році та проведення обшуків в його офісі, засоби масової інформації (зокрема портал "vesti.ua" - https://vesti.ua/pridneprove/22368-milicija-nakryla-kassu-smotrjawego-po-zaporozhju) та правоохоронці повідомляли про вилучення з офісу ***<u>«зібрану «данину» з комунальних підприємств м.Запоріжжя у сумі близька 5 млн.грн… на папірцях, прикладених до стопках грошей, були написи від руки: «Водоканал», «Основаніє», «Тепломережа», а також «Маршрутки» і назви ряду приватних підприємств-перевізників»</u>***. **<u>Все це було долучено до доказової бази</u>**.

Чисельні сюжети про затримання та обшуки в «офісі були продемонстровані рядом телеканалів.

Зокрема на **«1+1»** (https://www.youtube.com/watch?v=Xk0J3mQId84), **ICTV** («Надзвичайні новини» - https://www.youtube.com/watch?v=O7GhFUa2nQs), **СТБ**

(https://www.youtube.com/watch?v=4lE3M0y6Ewg, а також, https://www.youtube.com/watch?v=i9Pbfl2H_Gk), тощо.

Крім того, відповідно до наданої мені інформації, правоохоронцями було вилучено **лазерні диски на яких зберігалась файли, що містили інформацію з фото та відеофіксацією, що цілодобово здійснювалась охоронцями «офісу безпосередньо всередині приміщення та біля входу**. Відповідні файли дозволяли ідентифікувати осіб, які відвідували «офіс Також, було вилучено **лазерні диски з аудіозаписами, які також цілодобово велись у зазначеному офісі під час проведення зустрічей та переговорів**.

Зазначена доказова база містила достатньо важливу інформацію, необхідну для доказування вини безпосередньо за ст.255 КК України (Створення злочинної організації). Адже, зафіксована на відео, фото та аудіо інформація, дозволяла обґрунтовувати злочинні зв'язки та ієрархію організованого злочинного угрупування.

Між тим, від представників Запорізької громадськості до мене надходить доволі тривожна інформація відносно того, що частина матеріалів (зокрема доказової бази), зникла з матеріалів кримінального провадження, а частина взагалі була знищена.

Так, зокрема про знищення доказової бази у справі публічну заяву для ряду ЗМІ зробив (прокурор Запорізької області 2014-2016 р.р.), зокрема Громадському телебаченню:

«Справи, які передавали до Києва не просто втратили. Знищили досить велику кількість речових доказів в експертній установі. Не проводячи експертизи, розпакували речові докази і ламали дискети, комп'ютери і все інше» (http://1news.zp.ua/ru/shatskiy-rasskazal-chto-dokazatelstva-vinyi-anisimova-unichtozhili/).

На інформаційному порталі «IP-NEWS» також вийшла публікація під назвою ***«У Києві знищили речдокази у справі*** , в якій зокрема зазначається:

«…Київські поліцейські вилучили речові докази у запорізьких експертів. Пізніше стало відомо, що в столиці докази знищили.

У перші місяці перебування на посаді головного прокурора області подавав рапорт в Генпрокуратуру з приводу «зникнення» речдоків. Незабаром було порушено справу стосовно експерта за халатне ставлення до зберігання речових доказів.

У облпрокурора немає сумнівів, що докази знищили навмисне…» (https://ipne.ws/novosti-zaporozhya/sobytiya-i-fakty/v-kieve-unichtozhili-veshchdoki-po-delu-anisimova/).

Велику стурбованість у запорізької громадськості викликають також інформаційні повідомлення про протиправні маніпуляції з матеріалами

«справи що могли вчинюватись під час перебування на посаді Генерального прокурора України, а під час перебування на посаді прокурора Запорізької області.

Так, вже за часів перебування саме на посаді Генерального прокурора, 09.02.2018 року на сайті **«ЦЕНЗОР.НЕТ»** вийшла публікація під назвою **«У прокуратурі розвалюють справу, для того, щоб пустити в Україну Запорізького смотрящего»** (https://censor.net.ua/blogs/3049523/v_prokurature_razvalivayut_delo_chtoby_pustit_v_ukrainu_zaporojskogo_smotryaschego) у якій зокрема зазначається:

«… План в прокуратурі Запорізької області був простий - навантажити кримінальне провадження статтями, які абсолютно не підтверджувалися б матеріалами справи. І тоді при першій же перевірці від Генеральної прокуратури, звіривши пред'явлені звинувачення з доказами, справу по швидко би закрили. Тому на заочній "підозре" ніхто не хотів ставити свій підпис. Адже підписати документ, абсолютно не пов'язаний з матеріалами справи, означало поставити хрест на своїй кар'єрі.

Як наслідок, знайшли "обхідний шлях" - для слизького моменту був обраний вже колишній прокурор, який спокійно відпочивав на пенсії в рідній Херсонщині. З Відставником домовилися, що він повернеться на службу в прокуратуру Запорізької області, поставить свій підпис на нещасливий підозрі, попрацює ще трохи і знову піде на пенсію. Все пройшло, як по нотах, і зараз ці домовленості знаходяться на фінальній стадії втілення.

Заочне слідство щодо було нарочито ускладнено додаванням в нього ст.189 КК - вимагання. Нюанс полягає в тому, що дану статтю в заочному режимі доводити не можна, згідно з КПК. А якщо навіть і розслідувати, то це негативно відобразиться на повноті розслідування і судового розгляду.

…

А раніше, під час слідства щодо з контрольованого Генеральною прокуратурою справи, невідомо куди зникли докази, що стосуються якраз координації в групі . Так, за фактом зникнення доказів завели кримінальну справу. Провели, нібито, розслідування. І ... За результатами "повного, всебічного і об'єктивного" розслідування прокуратурою міста Києва справа була благополучно закрита. У законності прийнятого рішення про закриття справи не засумнівалася навіть Генеральна прокуратура. Ну були докази по справі, ну мали ВЕЛИКЕ значення для успішного доказування діяльності злочинної групи, ну да зникли ... З ким не буває…

Було знищено ноутбук на якому знаходився величезний обсяг листування по діяльності групи. І сьогодні довести ОЗУ на основі залишившихся "недогризків" вкрай важко - особливо якщо їх ще трохи "прорідити", як це було зроблено два роки тому. За халатне поводження / зберігання з речовими доказами ніхто з правоохоронців і експертів "не постраждав".

<u>У підсумку, на підставі наявної інсайдерської інформації, можна прийти до висновку, що ще одна резонансна справа про злочини часів Януковича сьогодні ретельно готують до розвалу</u>. Так, щоб максимально затягнути терміни, а потім або дочекатися закриття кримінального провадження, або направити обвинувальний акт до суду, де його "загорнуть" - в кращому випадку. Після повернення обвинувального акту можна буде ще потягнути час - оскаржуючи рішення суду про повернення в вищих інстанціях, або ж неспішно "усуваючи недоліки"…»

Зазначена публікація, а також ще ряд інших, прямо вказують на можливе незаконне втручання у хід розслідування кримінального провадження щодо ОЗУ під час керування прокуратурою

Інформацію про знищення частини доказової бази зі «справи під час свого звіту перед Верховною Радою України, у якості Генерального прокурора, <u>безпосередньо підтвердив особисто</u> .

публічно відповідаючи в залі парламенту на моє запитання, як народного депутата України, щодо стану справ із розслідуваннями відносно

<u>чітко заявив про те, що частина матеріалів знищена, лазерні диски з інформацією зламані, тощо</u>.

Між тим, до кримінальної відповідальності за знищення частини доказової бази так нікого притягнуто і не було.

На думку експертів, відповідні протиправні маніпуляції з доказовою базою, можуть ускладнити підтримку державного обвинувачення у суді та негативно вплинути та процес подальшого обрання запобіжних заходів у вигляді тримання під вартою щодо чого допустити не можна.

Викладені мною обставини підпадають під ознаки ряду злочинів, зокрема за ст.ст. 365 (Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу), 366 (Службове підроблення), 367 (Службова недбалість), 384 (Введення в оману суду або іншого уповноваженого органу) КК України.

Окремої уваги, також потребують дії суддів, прокурорів та слідчих, за рішеннями яких було звільнено з під варти на початку 2014 року, що дозволило останньому втекти та тривалий час переховуватись.

Так, 22 жовтня 2013 року Орджонікідзевський районний суд м.Запоріжжя обрав для запобіжний захід у вигляді двох місяців тримання під вартою.

16 грудня 2013 року Печерський районний суд м. Києва за клопотанням органів слідства та прокуратури продовжив для строк перебування під вартою ще на два місяці. Тобто, останній повинен був знаходитись під вартою мінімум до 13 лютого 2014 року.

Між тим, наприкінці січня 2014 року, до завершення встановленого судом строку перебування під вартою, за наслідками «кровавого розгону» Запорізького Майдану, що здійснили працівники МВС разом із представниками криміналітету («тітушками»), контрольованими останньому, усупереч вимог діючого законодавства було достроково змінено запобіжний захід та відпущено з під варти.

Громадські активісти Запоріжжя вважають, що звільнення з під варти відбулось виключно як знак подяки останньому за силовий, незаконний розгін Запорізького Майдану.

На сьогоднішній день, вказаному факту не було надано належну оцінку. Не досліджено дії та рішення суддів, які створили умови для виходу «смотрящего» на волю, з метою подальшої втечі, а також дії працівників прокуратури та слідчих, які брали участь у вказаних судових засіданнях, що у свою чергу може підпадати під ознаки злочинів за ст. ст. 365 та 375 Кримінального кодексу України.

Щодо розгону Запорізького Майдану (який зокрема розганяли за сприянням), то слід зазначити, що згодом у судах дії посадовців, причетних до розгону протестувальників, були визнано протиправними, а окремих фігурантів притягнуто до кримінальної відповідальності.

Так, зокрема у судах було оголошено обвинувальний вирок колишньому голові Запорізької обласної ради у вигляді 5 років позбавлення волі за розгін Майдану у м.Запоріжжя.

При цьому, ще один організатор розгону Майдану, колишній голова Запорізької облдержадміністрації якого безпосередньо звинувачують у незаконному впливі на суддів та прокурорів з метою звільнення з під варти, перебуваючи під слідством не дочекався обвинувального вироку, та при достатньо загадкових обставинах, покінчив своє життя самогубством.

Третій організатор силового розгону Майдану, колишній начальник ГУ МВС України в Запорізькій області, генерал ухиляється від слідства, і наразі продовжує перебувати у розшуку.

Слід зазначити, що справа щодо притягнення до відповідальності посадових осіб за силовий розгін Майдану (зокрема голови Запорізької обласної ради , була доведена до логічного кінця у судах за часів перебування на посаді прокурора Запорізької області

Між тим, після того, як на посаду Генерального прокурора України було призначено останній звільнив та призначив на посаду прокурора Запорізької області Після зазначених кадрових змін, у Запоріжжі почали згортатись усі інші справи, пов'язані з розгоном Майдану та діяльністю ОЗУ

Зокрема, під час перебування на посаді прокурора Запорізької області Романова В.П., почали відбуватись достатньо дивні процеси з кримінальними провадженнями, пов'язаними з поплічниками

Так, 23 червня 2017 року Жовтневий районний суд м.Запоріжжя засудив до семи років позбавлення волі колишнього депутата Запорізької міської ради яка за матеріалами ЗМІ вважалась «правою рукою» та відповідала в ОЗУ за фінанси.

Екс-депутат була визнана винною у скоєнні злочину, передбаченого ч.4 ст. 189 Кримінального кодексу (вимагання, вчинене з погрозою застосування насильства над потерпілим, за попередньою змовою групою осіб). Обвинувачення стверджувало, що злочини скоювалися у складі злочинної групи під керівництвом який вже знаходився у розшуку та якого правоохоронці називають "смотрящим" і кримінальним авторитетом на прізвисько

Також суд визнав винним в умисному вбивстві і нанесенні умисного тяжкого тілесного ушкодження колишнього охоронця якого засудили до 12 років тюремного ув'язнення.

При цьому, **вирок зачитували за відсутності обвинувачених** в залі суду. **Причину їх відсутності не уточнили**.

Прокурори, які були присутні на судовому засіданні, не просто допустили зачитування вироку за відсутності обвинувачуваних (не заявили клопотання для відкладення судового засідання, не протестували проти зачитування вироку), а навіть особисто наполягали на оголошенні вироку за вказаних обставин.

Крім того, було допущено ряд процесуальних порушень.

Зазначена обставина викликає подив. Адже, відповідна справа перебувала на особистому контролі прокурора Запорізької області

Звісно 06.03.2018 року Колегія суддів апеляційного суду Запорізької області скасувала вирок Жовтневого суду як незаконний, і направила справу на новий розгляд в Комунарський районний суд.

Тобто, поплічники за потурання прокурора Запорізької області затягнули час розгляду їх справи у судах. Метою таких дій було відкласти як найдовше оголошення судом вироку з метою у подальшому скористатись положеннями так званого «Закону Савченко» та уникнути відбування покарання у виправних закладах.

Так у фіналі і відбулось.

Комунарський районний суд м.Запоріжжя виніс рішення про закриття кримінальних проваджень щодо за статтею «вимагання». які перебували в СІЗО з 2013 року, у вересні 2019 року вийшли на волю. У звільненні якому, крім вимагання, ставилася і стаття «умисне вбивство», зіграв свою роль так званий «закон Савченко». Рішення Комунарського суду, як заявив екс-прокурор Запорізької області збільшує шанси повернення в Україну екс- «смотрящего»

Враховуючи викладене, наполягаю на здійсненні з боку органів прокуратури процесуальних, а з боку ДБР слідчих дій, пов'язаних з розслідуванням злочинів, щодо знищення частини доказової бази із кримінальних проваджень, пов'язаних з діяльністю та дій суддів, прокурорів та слідчих, які створили підстави для звільнення з під варти на початку 2014 року, а також протиправно втручались у хід розслідування протягом 2016-2019 років. Керуючись ст.214 КПК України, ст. 15, частиною 5 ст. 17, частинами 2 та 3 ст. 19 Закону України «Про статус народного депутата України», прошу:

1) внести до Єдиного реєстру досудових розслідувань інформацію викладену у цьому зверненні, щодо вчинення злочинів за ст.ст. 365, 366, 367, 384 КК України, за фактом незаконного знищення частини доказової бази із матеріалів кримінальних проваджень, пов'язаних з діяльністю та незаконне втручання у хід розслідування;

2) внести до Єдиного реєстру досудових розслідувань відомості щодо вчинення злочину за ознаками ст. 375 Кримінального кодексу України суддями, які на початку 2014 року ухвалили рішення про зміну запобіжний захід для та звільнили останнього з під варти, а також, за ознаками ст. 365 Кримінального кодексу України щодо прокурорів та слідчих, які підтримали клопотання про зміну зазначеного запобіжного заходу. Адже, дії останніх призвели до втечі підозрюваного

3) внести до Єдиного реєстру досудових розслідувань відомості щодо вчинення злочину за ознаками ст. ст. 365 Кримінального кодексу України щодо прокурорів, які протягом 2016-2017 років протиправно втручались у проведення слідчих та процесуальних дій та неналежно виконували свої

обов'язки (зокрема під час судового розгляду) під час розгляду кримінальних проваджень та справ у судах, повязаних з діяльністю ОЗУ та окремих представників цього угрупування (зокрема

4) переглянути рішення щодо закриття кримінального провадження щодо експерта, у розпорядженні якого знаходились речові докази, щодо кримінального провадження, пов'язаного з які було знищено, та поновити відповідне розслідування;

5) Окремо, у межах повноважень Офісу Генерального прокурора:

- взяти на контроль керівництва Офісу Генерального прокурора проведення процесуальних дій у кримінальних провадженнях, яке буде розпочато за наслідками надходження цього звернення (щодо знищення частини доказової бази та протиправних дій суддів, прокурорів та слідчих, рішення яких призвели до звільнення з під варти на початку 2014 року);

- взяти на контроль керівництва Офісу Генерального прокурора здійснення представництва сторони обвинувачення у суді у питаннях подальшого обрання запобіжних заходів та безпосередньо підтримки державного обвинувачення у кримінальному провадженні, в рамках якого вже повідомлено про підозру, та відрядити для цього до м.Запоріжжя найкращих фахівців Офісу Генерального прокурора;

Відповідь на цей депутатський запит прошу надіслати за адресою: 01008, м. Київ, вул. Грушевського, б.5, Верховна Рада України, народному депутату України Соболєву С.В.

З повагою,

народний депутат України